

TURISTIČNO VODENJE: OSNOVE

7. predavanje

ZGODOVINA POKLICA 1

- To je poklic **moderne dobe**. Rekreacija, zabava ... je sestavni del sodobne družbe.
- A ljudje so potovali že davni preteklosti, zaradi različnih motivov.
- Vodnike so poznali že Egipčani, Grki, Rimljani. To so bili t.i. informatorji – v gl. pesniki in pisatelji. Npr. rimski pisec Paresanias je izdal knjigo o vodenju po Sredozemlju leta 180 AD.
- V srednjem veku so ljudje množično hodili na romanja po božjih poteh in v svete kraje, ki so jih vodili duhovniki. Petrarca je napisal knjigo o pomembnejših božjih poteh v Sredozemlju.

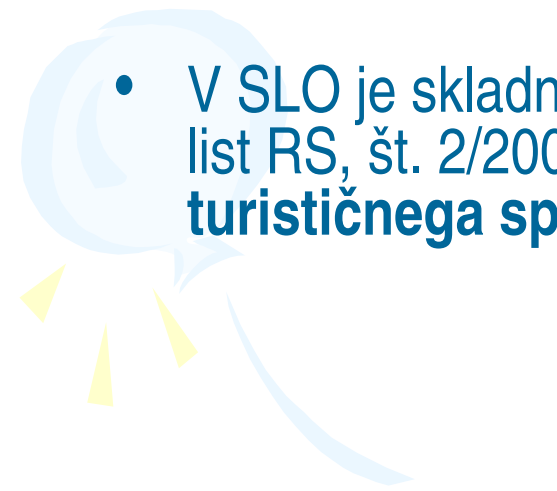

ZGODOVINA POKLICA 2

- Odkritja novih svetov (15. – 18. st.) so predvsem med plemstvom povzročila željo po spoznavanju novih dežel. Kot vodniki so nastopali dvorni maršali, ki so vodili gospodo na potovanja.
- **18. st.** – vloga maršalov se spremeni v tutorje (varuhe, skrbnike), ko so vodili **Grand Tour** – predvsem v antične kraje. Najbolj znan je Ludvig Schölzer, ki je imel tudi predavanja na to temo v Göttingenu. V Švici se pojavijo tudi prvi gorski in smučarski vodniki.
- **19. st.** – pojem »modernega« turističnega vodnika.

ZGODOVINA POKLICA 3

- Prvo turistično potovanje: **T. Cook, 05. 07. 1841**, pelje 600 abstinentov na relaciji Leichester – Loughborrow. 1856 peljal prvo skupino Angležev po Evropi, organiziral je tudi prevajalce.
 - V SLO je skladno z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma (Uradni list RS, št. 2/2004 z dne 15.01.2004) potrebno pridobiti **licenco za turističnega spremljevalca ali vodnika**.
-
-

38. člen – obveznost zagotavljanja turističnega vodenja in spremljanja

- (1) Organizator potovanja mora pri vsaki izvedbi turističnega aranžmaja doma in v tujini za **vsako organizirano skupino posebej zagotoviti turističnega spremljevalca oziroma turistično spremljevalko** (v nadaljnjem besedilu: turistični spremljevalec) **ali turističnega vodnika oziroma turistično vodnico** (v nadaljnjem besedilu: turistični vodnik), ki izpolnjuje pogoje iz 39. člena tega zakona.
- (2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka organizatorju potovanja ni treba zagotoviti turističnega spremljevalca ali turističnega vodnika med prevozom, če je ta organiziran v okviru javnega potniškega prometa.
- (3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena organizatorju potovanja ni treba zagotoviti turističnega spremljevalca ali turističnega vodnika z licenco med prevozom do izhodiščnega kraja letovanja ali potovanja in nazaj.

39. člen – pogoji za opravljanje dejavnosti turističnih vodnikov in turističnih spremljevalcev

- (1) Dejavnost turističnega vodnika je strokovno vodenje obiskovalcev po vnaprej določenem programu.
- (2) Dejavnost turističnega spremljevalca je opravljanje organizacijskih in tehničnih storitev za udeležence turističnih aranžmajev od začetka potovanja do cilja in vrnitve.
- (3) Dejavnost iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko opravljajo osebe, ki opravijo preizkus znanja iz programa strokovne usposobljenosti, ki ga določi Gospodarska zbornica Slovenije v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, ministrom, pristojnim za kulturo in ministrom, pristojnim za turizem. Dokazilo opravljenega preizkusa je ustrezna izkaznica Gospodarske zbornice Slovenije.
- (4) K preizkusu znanja se lahko prijavijo osebe, ki imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo in znanje enega tujega jezika za stopnjo najmanj srednje strokovne izobrazbe.

39. člen – pogoji za opravljanje dejavnosti turističnih vodnikov in turističnih spremljevalcev

- (5) Dejavnost turističnega spremljanja iz drugega odstavka tega člena lahko opravlja tudi oseba, ki ji Gospodarska zbornica Slovenije izda ustrezno izkaznico na osnovi predloženih dokazil o najmanj dveletnih delovnih izkušnjah s področja dejavnosti organizatorja potovanj.
- (6) Določbe tega člena ne veljajo za opravljanje dejavnosti turističnega vodnika in turističnega spremljevalca:
- kadar tuj državljan spremlja organizirane skupine obiskovalcev, ki so začeli svoje potovanje zunaj Republike Slovenije,
 - če so za vodenje z zakonom določena posebna znanja (vodenje v muzejih, galerijah, spomenikih, gorsko vodenje, ipd.),
 - kadar je za vodenje možno pridobiti licenco (dovoljenje, soglasje, ipd.) na podlagi posebnega programa usposabljanja, ki ga potrdi pristojni strokovni organ in h kateremu je dalo soglasje ministrstvo, pristojno za turizem.

40. člen – turistični vodnik, turistični spremljevalec

- (1) Oseba ki opravi preizkus znanja za turističnega vodnika iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona, pridobi naziv »**turistični vodnik**«.
- (2) Oseba ki opravi preizkus znanja za turističnega spremljevalca iz tretjega odstavka 39. člena tega zakona, pridobi naziv »**turistični spremljevalec**«.
- (3) **Register turističnih vodnikov in turističnih spremljevalcev** vodi **Gospodarska zbornica Slovenije** in vsebuje naslednje podatke:
 - ime in priimek,
 - prebivališče,
 - podatke o številu dni vodenja za preteklo leto,
 - podatke o relacijah vodenja za preteklo leto,
 - dokazila o strokovnem znanju in usposobljenosti

40. člen – turistični vodnik, turistični spremljevalec

- (4) Turistični vodniki oziroma spremljevalci morajo najkasneje do 31. januarja tekočega leta Gospodarski zbornici Slovenije **posredovati podatke za preteklo leto o številu dni vodenja in o relacijah vodenja.**
- (5) Turistične vodnike oziroma spremljevalce, ki so kršili zakonska določila z delovnega področja ali so bili deležni več upravičenih kritik in pritožb ali več kot tri leta ne izvajajo dejavnosti, Gospodarska zbornica Slovenije po uradni dolžnosti z odločbo **izbriše iz registra.** Zoper odločbo je dopustna pritožba na ministrstvo, pristojno za turizem. Po pravnomočnosti odločbe se turistični vodnik oziroma spremljevalec izbriše iz registra. O upravičenosti kritik in pritožb odloča častno razsodišče Gospodarske zbornice Slovenije.

41. člen – turistično vodenje na ravni turističnega območja

- (1) Občine na določenem turističnem območju lahko predpišejo program turističnega vodenja na turističnem območju, ki obsega specifična znanja.
- (2) Turistični vodnik za turistično območje lahko začne z opravljanjem dejavnosti turističnega vodenja na turističnem območju, ko izpolni pogoje, ki jih predpišejo občine na turističnem območju. V tem primeru pridobi naziv: »turistični vodnik turističnega območja (ime območja)«.
- (3) Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati turistični vodniki turističnega območja, ne smejo biti povezani s stalnim bivališčem turističnega vodnika.
- (4) S predpisom iz prvega odstavka tega člena ni dopustno omejevati ali izključevati turističnega vodenja, organiziranega v skladu z 38. in 39. členom tega zakona.

42. člen – register turističnih vodnikov turističnega območja

- (1) Register turističnih vodnikov turističnega območja vodi v skladu z dogovorom med občinami turističnega območja ena od občin v turističnem območju. Vodenje registra lahko občina v skladu s svojimi akti prenese na pravno osebo javnega ali zasebnega prava.
- (2) Register iz prvega odstavka tega člena vsebuje naslednje podatke:
 - ime in priimek,
 - prebivališče,
 - podatke o številu dni vodenja za preteklo leto,
 - dokazila o strokovnem znanju in usposobljenosti.
- (3) Turistični vodniki turističnega območja morajo najkasneje do 31. januarja tekočega leta občini ali pravni osebi javnega ali zasebnega prava iz prvega odstavka tega člena, ki vodi register turističnih vodnikov, posredovati podatke o številu dni vodenja za preteklo leto.

TURISTI

- prihajajo iz različnih krajev ali držav in imajo vsak svoje posebnosti
- njihovi interesi so zelo različni, tudi motiv, zakaj si želijo ogledati vaš kraj
- Glede na različne dejavnike ločimo več skupin:
 - a) Glede na poreklo:**
 - Domači turisti** – velikokrat dobro poznajo Slovenijo ali posamezne dele
 - Tuji turisti** – običajno slabo poznajo našo domovino
 - b) Glede na starost:**
 - Srednješolci** – na »višku moči«, imajo pa tudi svoje interese. Če je strokovna ekskurzija, izpolnjujejo učne liste.

TURISTI

Odrasli – njihovi **motivi** za ogled nekega kraja so lahko različni, običajno vezani na obliko organizacije izleta/potovanja.

Upokojenci – njihove fizične moči so omejene, hitro so utrujeni, še vedno pa jih veliko zanima, radi poslušajo.

Individualni turisti – imajo določen interes, lahko tudi dobro predznanje, kontakt vodnika je lahko mnogo bolj pristen.

Počitniški gostje – vseh starosti, v kraju bivajo več kot 3 noči, zanimajo jih ogledi bližnjih krajev, načeloma se med seboj ne poznajo.

Potovanja glede na motiv:

- * t.i. *incentive* (*motivacijska potovanja zaposlenih v nekem podjetju*), *sindikalni izleti* – v ospredju je druženje, zabava, potniki se med seboj poznajo, posamezniki se skušajo tudi »uveljaviti« z izstopanjem (glasni, šaljivci, »pametnjakoviči«...).
- * *razpisni izleti* – potniki resnično želijo spoznati nek kraj, za to so plačali določeno ceno, med seboj se ne poznajo, bolj zadržani; se pa med njimi tudi najdejo takšni, ki želijo biti opaženi.

Potovanja glede na motiv:

- *strokovne skupine* –na potovanju so v prvi vrsti zaradi posla, strokovnega srečanja (sejmi, seminarji, kongresi), organizatorji pa so jim ponudili/organizirali tudi ogled lokalnih zanimivosti; njihov interes za znamenitosti je lahko omejen, bolj jih zanimajo poslovni stiki.
- * *specialne skupine* – običajno se družijo in na pot podajo, ker imajo neke skupne interese, ki prevladajo, zraven pa bi si radi ogledali in želijo spoznati še nekaj novega. Lahko pa je glavni motiv ogled točno določene znamenitosti.

NALOGE TURISTIČNEGA VODNIKA

a) **Vsebinski del:** gostom omogoči kar najboljše poznavanje dežele, mesta; govori o:

- - legi, velikosti
- - državni ureditvi
- - geografiji
- - zgodovini
- - etnologiji, folklori
- - gospodarstvu: kmetijstvo, industrija, turizem ...
- - politiki – previdno, brez osebnega mnenja!!!
- - športu
- - aktualnih dogodkih

NALOGE TURISTIČNEGA VODNIKA

- Vedno poskuša najti **iztočnico v vidni okolici**, ob poti (hiše, ljudje, polja, gore...)
- b) »**Duhovni del**«: skrbi za dobro počutje potnikov in njihovo zadovoljstvo, zato nikoli ne pozabi na njihove **fiziološke potrebe**: WC, žeja, lakota, kajenje... Le tako zadovoljenim gostom lahko ugodiš tudi na duhovnem področju. Sem sodi še primerna glasba, šale, anekdote...
- c) **Tehnični del**: vodi potnike in usmerja voznika, skrbi za časovno usklajenost programa, vsebinsko izvedbo programa, stike z agencijo in partnerji na poti, za namestitev v hotelu in druge gostinske usluge.